

Pirkanmaan Ilmastotoimintakeskuksen uutiskirje 1/2026

Hei!

Uusi vuosi on alkanut hyvin talvisissa merkeissä. Vaikka lunta ei ainakaan täällä Pirkanmaalla paljoa ole, niin pakkasta on riittänyt senkin edestä. Kevät kuitenkin lähestyy, sen huomaa pidentyneistä päivistä ja lämpötilojen suurista eroista yön ja päivän välillä. Työkaverini täällä Hyytiälässä kertoi kuulleensa jo huuhekajan huhuilua ja helmipöllön puputusta, varmoja kevään merkkejä nekin!

Ilmastotoimintakeskuksen toimintaa nykyisessä muodossaan on jäljellä puolisen vuotta. Keskuksen toiminnan alussa tämä hetki tuntui jotenkin kaukaiselta, mutta niin vain kolme vuotta on mennyt ja loppuseminaari häämöttää huhtikuussa. Toivottavasti näemme mahdollisimman monta teistä loppuseminaarin merkeissä huhtikuun yhdeksäs päivä täällä Hyytiälässä!

Helmikuun työpajassa pohdittiin ilmastoon ja ympäristöön liittyvää viestintää. Työpajan esitysten ja keskustelujen pohjalta aiomme laatia lyhyen oppaan siitä, miten viestintää näistä teemoista olisi hyvä tehdä. Emme varmasti saa aikaiseksi kaikkia vastauksia sisältävää opusta, mutta yritämme tehdä siitä mahdollisimman käyttökelpoisen ja informatiivisen. Jo nyt uskallan yhden neuvon antaa viestintään liittyen: Tehdään sitä aina kun pystytään, pelkäämättä liika negatiivisia kommentteja. Mielestäni on tärkeää kertoa suurelle yleisölle, mitä kaikkea ilmastoon ja ympäristöön liittyvää työtä Pirkanmaalla ja koko maassa tehdään.

Helmikuun työpajan lisäksi kerromme tässä uutiskirjeessä uusista ilmastoasiantuntijaopiskelijoista, jotka aloittivat tammikuussa kahden vuoden mittaisen erikoistumiskoulutuksen. Lisäksi tästä kirjeestä voit lukea tarkemmin tulevista tapahtumista, joita keväällä on tulossa.

Haluan toivottaa kaikille oikein hyvää talven jatkoa ja aurinkoa pian alkavaan kevääseen!

Terveisin,

Koordinaattorinne Henri

Uudet ilmastoasiantuntijaopiskelijat aloittivat kaksivuotisen koulutuksen

Uusi ilmastoasiantuntijan erikoistumiskoulutuksen opiskelijaryhmä aloitti opintopolkunsa tammikuussa. Kaksivuotisen koulutuksen aikana opiskelijat oppivat mm. ymmärtämään ilmastonmuutoksen toimialakohtaisia riskejä ja mahdollisuuksia sekä luomaan kokonaiskestäviä ratkaisuja ja tunnistamaan ilmastonmuutoksen yhteydet biodiversiteettiin ja kestäväan kehitykseen. Uudet opiskelijat tapasivat toisensa kasvokkain ensimmäistä kertaa helmikuun alussa Hyytiälän metsäasemalla.

Juupajoki tarjoi parasta talveaan, kun uudet opiskelijat saapuivat helmikuun alkupäivinä metsäasemalle. Pakkanen paukkui lähes -30 asteessa, mutta aurinkoinen sää teki maisemasta lumoavan kauniin. Opetus oli kuitenkin siirrettävä Vanhasta ruokalasta uudisrakennus Kotoon, kun lämpötila isossa salissa oli jopa alle 15 astetta. Sopeutumista siis vaadittiin heti koulutuksen intensiivijakson alkumetreillä.

Ensimmäisen intensiivijakson tärkein tehtävä on tutustuttaa opiskelijat toisiinsa ja koulutuksen vetäjiin. Ohjelmassa olikin paljon esittelyjä ja erilaisia tutustumisleikkejä. Hyviä hetkiä tutustumiseen olivat myös yhteiset ruokailutauot. Nykypäivän työelämässä, jossa kasvokkain tapaamisia on monesti korvattu etäkokouksilla, tällainen kahden päivän intensiivijakso on tervetullutta vaihtelua. Ja tarjoaahan metsäasema tähän loistavat puitteet, kun majoitus, ruokailut ja aktiviteetit löytyvät kaikki samasta pihapiiristä!

Intensiivijakson ohjelmassa oli tutustumisen lisäksi myös asiantuntijaluentoja. Kahden päivän aikana kuultiin esityksiä mm. ilmastotaloudesta, metsistä, pienhiukkasista sekä ilmastokompetensseista. Lisäksi opiskelijat pääsivät tutustumaan Hyytiälän SMEAR II – tutkimusasemaan. Heillä oli myös mahdollisuus suunnitella tulevia opintojaan. Iltaisin tarjolla oli mahdollisuus viettää aika kodassa tulen äärellä ja nauttia aseman saunojen

löylyistä. Kävivätpä uskaliaimmat myös aseman avannoissa kovasta pakkasesta huolimatta.

Hyytiälän intensiivijakson jälkeen opiskelijoiden opinnot jatkuvat kevään aikana ilmastonmuutoksen tieteen sekä ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen opintokokonaisuuksien parissa. Myös valinnaisia kursseja voi ja kannattaa suorittaa kevään kuluessa. Opiskelijat kokoontuvat kerran kuussa parin tunnin etätapaamisiin, joihin on kutsuttu puhujiksi eri alojen asiantuntijoita. Seuraava intensiivijakso koittaa syksyllä Helsingissä.

Lisää ilmastoasiantuntijan erikoistumiskoulutuksesta voi lukea koulutuksen verkkosivuilta: <https://www.helsinki.fi/fi/matemaattis-luonnontieteellinen-tiedekunta/opetus-ja-opiskelu/jatkuva-oppiminen-ja-verkko-opinnot/ilmastoasiantuntijan-erikoistumiskoulutus>

Uudet ilmastoasiantuntijan erikoistumiskoulutuksen opiskelijat ja osa koulutuksen vetäjistä intensiivijaksolla Hyytiälän metsäasemalla raikkaassa pakkassäässä helmikuun alussa. Kuva: Laura Riuttanen

Helmikuun työpajassa oltiin ilmastoviestinnän äärellä

Ilmastotoimintakeskuksen helmikuun työpajan teemana oli ilmastoviestintä, joka aiheena on sekä hyvin tärkeä että melkoisen haastava. Työpajassa kuultiin asiantuntijapuheenvuorot Aalto-yliopistolta & LUT-yliopistolta, Tampereen kaupungilta sekä Metsähallituksen Metsätalous Oy:ltä. Pienryhmäkeskusteluissa pohdittiin, että millaista on hyvä ja vaikuttava ilmasto- ja ympäristöviestintä, sekä luotiin pohjaa Ilmastotoimintakeskuksen tulevalle ilmastoviestinnän oppaalle.

Ilmastotoimintakeskuksen toiseksi viimeinen työpaja kokosi kaksikymmentä aiheesta kiinnostunutta osallistujaa Hyytiälän metsäasemalle helmikuun puolivälissä ilmastoviestinnän pariin. Työpajan sisältö noudatteli pitkälti samaa linjaa kuin ennenkin, eli tilaisuus piti sisällään asiantuntijapuheenvuoroja ja pienryhmätyöskentelyä, unohtamatta lounas- ja kahvitaukoja. Saadun palautteen ja tauoilla kuullun puheensorinan perusteella työpajaa voidaan pitää onnistuneena.

Tutkijatohtori Visa Pietilä LUT-yliopistosta ja tutkijatohtori Meri Frig Aalto-yliopistosta kertoivat puheenvuorossaan vastuullisuusviestinnästä ilmastokriisin keskellä. Kestävyys ja vastuullisuus ovat muuttuvia ja kiisteltäviäkin käsitteitä, joten niihin liittyvä viestintäkin on usein haastavaa. Pietilän ja Frigin mukaan vastuullisuusviestintä ei rajoitu pelkästään raportointiin, ja vastuullisuudessa on eroja myös organisaatioiden sisällä.

Vastuullisuusviestinnän erityispiirteinä tutkijat mainitsivat mm. viestintätapojen moninaisuuden, ajallisen moniulotteisuuden, ja sen että vastuullisuusviestintä ja poliittinen vaikuttaminen kietoutuvat yhä enemmän yhteen.

Viestintäsuunnittelija Essi Lehtinen Tampereen kaupungilta esitteli puheenvuorossaan Tampereen kaupungin ilmastoviestintää. Lehtisen mukaan viestinnän tavoite on sama kuin organisaation, ja viestinnän kohderyhmänä ovat esimerkiksi sekä kaikki kaupunkilaiset että kaupungin työntekijät ja päättäjät. Lehtinen esitteli myös sitä, miten ilmastoviestintää on tehty ja tehdään Hiilineutraali Tampere 2030 –tiekartassa ja Luontoposiitivinen Tampere 2035 –ohjelmassa. Ilmastoviestintä on osa ilmastotyötä, ja on tärkeää viestiä rehellisesti vaikeista ja haastavistakin asioista.

Viestinnän erityisasiantuntija Laura Kammonen Metsähallituksen Metsätalous Oy:stä kertoi metsiin liittyvästä viestinnästä, jota Metsähallituksessa tehdään. Metsiin liittyy paljon arvoja, asenteita ja näkökulmia, jotka tekevät viestinnästä haastavaa. Lisäksi metsäkeskustelu on usein polarisoitunutta. Kammonen kertoi, että organisaation asiantuntijat ovat myös viestijöitä, ja heitä kannustetaan ja tuetaan viestinnän teossa. Viestintää tehdään myös ennakoiden, ja esimerkiksi alueelliset huolet pyritään tunnistamaan jo etukäteen. Esityksessään Kammonen kertoi myös case-esimerkin

tilanteesta, jossa viestintä ei onnistunut. Hän korosti esityksen lopuksi, että viestinnän lähtökohtana on hyvä olla selkeys ja inhimillisuus.

Asiantuntijapuheenvuorojen ja kahvitauon jälkeen keskusteltiin pienryhmissä siitä, millaista ilmastoon ja ympäristöön liittyvän viestinnän tulisi olla ja miten sitä pitäisi tehdä. Keskustelujen perusteella hyvä viestintä on konkreettista, aitoa ja se on ihmisen tasolla. Hyvässä viestinnässä on mukana kasvot ja tarina, sillä ihmiset samaistuvat henkilöihin ja paikallisuuteen paremmin kuin esimerkiksi globaaleihin teemoihin. Hyvä viestintä huomioi kanavan, jossa viestitään, ja pyrkii välttämään, tai ainakin lieventämään, latautuneita käsitteitä. Viestinnässä kerrotaan eri tavoitteista ja tekemisistä, sekä ollaan rehellisiä. Innostaminen, kannustaminen ja osallistaminen kuuluvat usein hyvän viestinnän käytäntöihin. Tärkeää olisi myös muistaa viestiä ylipäänsä, vaikka asia tai aihe ei itsestä vaikuttaisikaan kiinnostavalta tai erikoiselta.

Lisää työpajan keskusteluista ja esityksistä voi lukea Ilmastotoimintakeskuksen verkkosivuilta. Keskustelujen antia käytetään hyödyksi Ilmastotoimintakeskuksen ilmastoviestinnän oppaassa, joka laaditaan kevään aikana. Kiitokset vielä kaikille työpajan osallistujille!

Nuorten ilmastoakatemia kokoontui hyvien käytäntöjen jakamisen ja hyönteishotellien kokoamisen merkeissä

Nuorten ilmastoakatemian talvisen tapahtuman teemana oli luonnon monimuotoisuus ja erityisesti hyönteisten merkitys siinä.

Samalla tapaamisessa käytiin läpi eri lukioiden hyviä käytäntöjä ilmasto- ja vastuullisuustoiminnan osalta. Eri kouluissa oli järjestetty monenlaista kiinnostavaa toimintaa mm. kierrätyspöydän, tulevaisuususkoteeman ympärillä tapahtuvan toiminnan, kestävyysbingon, perennojen istutusta. Lisäksi paikan päällä tutustuttiin Ylöjärven lukion innostaviin portaisiin, joihin oli koottu kestäviä tekoja ja jotka olivat toimineet innostajina myös muunlaiselle oppimiselle mm. kielten oppimiseen liittyen ja uusittuihin roska-astioihin, jotka tehostavat merkittävästi jätteen kierrätysastetta.

Vaikka kiertävät taudit olivat harventaneet porukan pieneksi, huomasimme täälläkin, että kestävyysteemainen toiminta ei ole yksittäiseen oppiaineeseen sidottua, vaan kiinnostavaa toimintaa voidaan saada aikaiseksi hyvinkin monesta oppiainesta.

Oppiaineiden yhteistyöstä kumpuava laaja-alainen toiminta voi olla todella vaikuttavaa.

Tapahtuman lopussa päästiin kokoamaan joka lukiolle mukaan oma hyönteishotelli. Ylöjärven lukion Erja oli koonnut meille rungon ja materiaaleja valmiiksi, joten tehtäväksi jäi suunnitella monipuolinen hyönteisiä houkutteleva, mutta suojaisa paikka. Suuret kiitokset Erjalle valmisteluista ja selkeästä ohjauksesta tekemiseen.

Nuorten ilmastoakatemian toiminta jatkuu kevään aikana vielä ainakin puunistutuksella toukokuun alkupuolella. Lisäksi pyrimme järjestämään vielä yhden tapaamisen verkossa ennen tätä.

Tutkimusuutinen

Ilmastonmuokkaus on noussut jälleen julkiseen keskusteluun ilmastonmuutoksen hillinnän saralla. Rikkidioksidin keinotekoinen lisääminen yläilmakehään lisäisi

aerosolihiukkasten ja pilvien määrää, mutta kääntöpuolena rikkihappo lisää otsonikadon riskiä ja aiheuttaa haposateita. Orgaanisten hiiliyhdisteiden käyttäminen voisi olla turvallisempi ratkaisu.

Aerosolihiukkaset ja pilvet vaikuttavat suuresti maapallon lämpötilaan, sillä ne heijastavat Auringon lämpösäteilyä takaisin avaruuteen ja näin viilentävät ilmastoa. Rikkidioksidi on tehokas pienhiukkasten muodostaja. Sitä vapautuu taivaalle esimerkiksi tulivuorten purkauksissa, mutta sitä voidaan lisätä yläilmakehään myös keinotekoisesti.

Ilmastonmuokkauksesta puhuttaessa parempi ja turvallisempi keino voisi kuitenkin olla orgaanisten yhdisteiden lisääminen ilmakehään.

Akateemikko Markku Kulmalan mukaan esimerkiksi terpeenit synnyttävät yläilmakehässä aerosolihiukkasia rikkihapon tapaan. Aiheesta tehty tutkimus julkaistaan kevään aikana tiedelehti Telluksessa. Orgaaniset yhdisteet ovat niitä, jotka saavat aikaan metsän tuoksun. Ilmakehässä ne hajoavat aikanaan ilman happamoitumisen kaltaisia ongelmia. Esimerkiksi terpeeneitä olisi mahdollista saada talteen metsäteollisuuden sivutuotteena.

Päästöjen vähentäminen on kuitenkin ilmastonmuutoksen hillinnässä tärkein tavoite.

Tätä korostaa akateemikko Kulmalakin. Hänen mukaansa ilmakehän viilentäminen aerosolien tai pilvien avulla ei laske ilman hiilidioksidipitoisuutta, minkä pitäisi aina olla se tärkein tavoite.

Uutisen voi lukea kokonaisuudessaan Helsingin yliopiston verkkosivuilta. Uutisesta löytyy myös linkki Tiedekulmassa olleen tilaisuuden tallenteeseen, jossa keskustellaan ilmastonmuokkauksesta. <https://www.helsinki.fi/fi/uutiset/ilmastonmuutos/havumetsan-tuoksun-kylvo-ylailmoihin-viilentaisi-ilmastoa>

Tulevat tapahtumat

Ilmastotoimintakeskuksen loppuseminaari

On tullut aika kokoontua keskuksen loppuseminaariin, joka järjestetään torstaina 9.4. klo 11–16 Hyytiälän metsäasemalla. Tilaisuudessa käydään läpi hankkeen kolme vuotta ja sinä aikana tapahtunutta ja aikaansaatuja. Lisäksi puheenvuoron tulevat pitämään mm.

Eveliina Asikainen Tampereen ammattikorkeakoulusta ja **Liisa Hyttinen** Pirkanmaan liitosta. Ilmoittautuminen on auki 25.3. asti:

<https://link.webropolsurveys.com/Participation/Public/c7b6532b-72be-4455-a09e-3268e96c28cf?displayId=Fin3594060>

ACCC-verkoston vaikutusviikko

Ilmakehän ja ilmaston osaamiskeskus ACCC järjestää vuosittaisen vaikutusviikon Helsingissä 14.–17.4. Viikon avauspäivänä tiistaina 14.4. järjestetään Ilmastotoimintakeskuksen, ilmastoasiantuntijan erikoistumiskoulutuksen ja Climate University- verkoston yhteinen tapahtuma. Vaikutusviikko on avoin ja maksuton kaikille, mutta vaatii ilmoittautumisen. Lisätietoja löytyy linkin takaa:

<https://www.acccflagship.fi/index.php/5th-accc-impact-week-2026/>

Tampereen alueelta järjestetään yhteiskuljetus tiistain 14.4. ohjelmiin. Mikäli kiinnostuit, ota yhteyttä keskuksen koordinaattori Henriin (henri.j.jokinen@helsinki.fi).

Ilmoittautuminen on auki 7.4. asti.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

